

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Komisja do Spraw Petycji
BKSP.020.12.2022

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Komisja do Spraw Petycji wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Do reprezentowania stanowiska Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Jacek Świat.

Przewodniczący Komisji

(-) Sławomir Jan Piechota

USTAWA

z dnia 2022 r.

o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Art. 1. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1062 i z 2022 r. poz. 655) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. Jeżeli autorskie prawa majątkowe jednego ze współtwórców miałyby przysiąc gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu albo Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu, część ta przechodzi na pozostałych przy życiu współtwórców lub ich następców prawnych, stosownie do wielkości ich udziałów.”.

Art. 2. Przepis art. 42 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do spadków otwartych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Projektowana ustawa jest reakcją Komisji do Spraw Petycji Sejmu RP na petycję Nr BKSP-144-IX-360/21 skierowaną do Sejmu RP przez pana Sebastiana Adamowicza, którą Komisja uznała za zasadną.

Celem projektowanej ustawy jest dokonanie zmiany w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, aby art. 42 tej ustawy był zgodny z aktualnym brzmieniem art. 935 Kodeksu cywilnego.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana, oraz różnice pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Zgodnie z aktualnym przepisem „Jeżeli autorskie prawa majątkowe jednego ze współtwórców miałyby przyspaść Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu, część ta przechodzi na pozostałych przy życiu współtwórców lub ich następców prawnych, stosownie do wielkości ich udziałów”. Przepis ten nie uwzględnia zmian w Kodeksie cywilnym, które zostały wprowadzone ustawą z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 49, poz. 408) i polegały na rozszerzeniu kręgu spadkobierców przymusowych wymienionych w art. 935 Kodeksu cywilnego o gminę ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy.

Zgodnie z art. 935 Kodeksu cywilnego: „W braku małżonka spadkodawcy, jego krewnych i dzieci małżonka spadkodawcy, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu. Jeżeli ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Rzeczypospolitej Polskiej nie da się ustalić albo ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy znajdowało się za granicą, spadek przypada Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu.”. Art. 42 zmienianej ustawy wprowadza odstępstwo od tej zasady, modyfikując ogólne warunki dziedziczenia wynikające z Kodeksu cywilnego, rozszerzając krąg spadkobierców ustawowych o współautorów utworu, ponieważ jeżeli autorskie prawa majątkowe do utworu były przedmiotem

współwłasności (czyli przypadają współtwórcom, zgodnie z art. 9 ust. 1 zmienianej ustawy), wówczas – w razie braku spadkobierców ustawowych z grona osób wskazanych w art. 935 Kodeksu cywilnego – część udziału we współwłasności przypadająca spadkodawcy, przechodzi – zamiast na Skarb Państwa – na pozostałych przy życiu współtwórców lub ich następców prawnych, stosownie do wielkości ich udziałów. Zasada ta nie ma jednak zastosowania, jeżeli spadek, zgodnie z art. 935 K.c., przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy. Kwestia ta budzi jednak wątpliwości interpretacyjne, dlatego projektowana ustawa, eliminując problemy interpretacyjne, jednoznacznie stanowi że w sytuacji wskazanej w art. 42, w razie braku spadkobierców ustawowych gmina ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy nie będzie miała prawa do części udziału we współwłasności przypadająca spadkodawcy.

Przed podjęciem decyzji o podjęciu inicjatywy ustawodawczej Komisja do Spraw petycji Sejmu RP skierowała dezyderat nr 177 do Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz dezyderat nr 178 do Ministra Sprawiedliwości. Minister Sprawiedliwości uznał postulowaną w petycji zmianę art. 42 za zasadną. Także Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie zgłosił zastrzeżeń do propozycji, uznając, że proponowana zmiana rozstrzyga istniejące wątpliwości interpretacyjne oraz wydaje się być zgodna z celem jaki przyświecał ustawodawcy.

3. Skutki projektowanej ustawy

Zasadniczym skutkiem społecznym projektowanej ustawy będzie zapewnienie, że dziedziczenie autorskich praw majątkowych będzie się odbywało w gronie współtwórców i ich następców prawnych a zarówno Skarb Państwa jak i gmina ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego współtwórcy nie będą mieli prawa dziedziczenia tych praw autorskich jako spadkobiercy ustawowi. Projektowana ustawa wyeliminuje także wątpliwości interpretacyjne jakie pojawiają się w odniesieniu do tego przepisu.

Projektowana ustawa nie ma wpływu na finanse publiczne. Ustawa nie ma też wpływu na finanse podmiotów gospodarczych, budżety gospodarstw domowych oraz

gospodarkę. Projekt pozostaje bez wpływu na mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

4. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 7 grudnia 2022 r.

BAS-WAPEiM-2351/22

SEKRETARIAT ZŁOY SZEFANIG

L.dz. DS. 1120.527.2022(2)

Data wpływu 09.12.2022

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SP5-WP. 020.529.7.2022

Data wpływu 09.12.2022

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Jacek Świat)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990 i poz. 1092) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt zakłada zmianę art. 42 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1062 oraz z 2022 r. poz. 712, dalej „ustawa”) i zmierza do doprecyzowania reguł dziedziczenia ustawowego autorskich praw majątkowych. Zmieniany art. 42 ustawy tworzy podstawę dziedziczenia takich praw przez pozostałych przy życiu współtwórców lub ich następców prawnych. Zgodnie z projektem osoby te dziedziczyłyby, stosowanie do wielkości ich udziałów, autorskie prawa majątkowe jednego ze współtwórców, jeśli prawa te miałyby przypaść, jako spadkobiercy ustawowemu, gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy albo Skarbowi Państwa. Obowiązujący przepis przywołuje w tym kontekście wyłącznie Skarb Państwa, nie uwzględniając tym samym aktualnej treści postanowień Kodeksu cywilnego, które określają krąg spadkobierców ustawowych.

W myśl art. 2 projektu zmieniony art. 42 ustawy miałyby zastosowanie do spadków otwartych po dniu wejścia w życie zmiany ustawy.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Ocena projektu wymaga analizy postanowień:

- dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i

pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz. Urz. UE L 167 z 22.6.2001, str. 10, Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 230, ze zmianami);

- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE (Dz. Urz. UE L 130 z 17.5.2019, str. 92);
- dyrektywy 2006/116/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie czasu ochrony prawa autorskiego i niektórych praw pokrewnych (Dz. Urz. UE L 372 z 27.12.2006, str. 12, ze zmianami);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/28/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie niektórych dozwolonych sposobów korzystania z utworów osieroconych (Dz. Urz. UE L 299 z 27.10.2012, str. 5);
- dyrektywy 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 28).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Regulacja prawa UE dotycząca praw autorskich i praw pokrewnych nie zawiera postanowień, które określałyby reguły dziedziczenia majątkowych praw autorskich. Kwestia ta pozostaje poza zakresem regulacji prawa UE.

4. Konkluzja

Przedmiot komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Ziemowit Cieślik

naczelnik wydziału

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Paweł Bachmat

Warszawa, 7 grudnia 2022 r.

BAS-WAPEiM-2352/22

SECRETARIAT ZOBY SZEPAN
L.dz. DS. M20. 527. 2022
Data wpływu 9. 12. 2022

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Jacek Świat) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt zakłada zmianę art. 42 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1062 oraz z 2022 r. poz. 712, dalej „ustawa”) i zmierza do doprecyzowania reguł dziedziczenia ustawowego autorskich praw majątkowych. Zmieniany art. 42 ustawy tworzy podstawę dziedziczenia takich praw przez pozostałych przy życiu współtwórców lub ich następców prawnych. Zgodnie z projektem osoby te dziedziczyłyby, stosowanie do wielkości ich udziałów, autorskie prawa majątkowe jednego ze współtwórców, jeśli prawa te miałyby przypaść, jako spadkobiercy ustawowemu, gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy albo Skarbowi Państwa. Obowiązujący przepis przywołuje w tym kontekście wyłącznie Skarb Państwa, nie uwzględniając tym samym aktualnej treści postanowień Kodeksu cywilnego, które określają krąg spadkobierców ustawowych.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Autor:

Ziemowit Cieślik
naczelnik wydziału
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Paweł Bachmat

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-WP. 020. 329. 6. 2022
Data wpływu 09. 12. 22 r.